

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені БОРИСА ГРІНЧЕНКА
УНІВЕРСИТЕТСЬКИЙ КОЛЕДЖ

Циклова комісія викладачів природничих дисциплін

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор

з науково-методичної
та навчальної роботи

О.Б.Жильцов

2014р

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Фізика

(шифр і назва навчальної дисципліни)

галузь знань 0101 Педагогічна освіта
0202 Мистецтво
0102 Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини
0201 Культура
0303 Журналістика та інформація
0304 Право

(шифр і назва напрямку підготовки)

спеціальність 5.01010101 Дошкільна освіта
5.01010601 Соціальна педагогіка
5.01020101 Фізичне виховання
5.02020501 Образотворче мистецтво
5.02020701 Дизайн
5.02010201 Бібліотечна справа
5.02010501 Діловодство
5.03030301 Видавнича справа і редагування
5.03040101 Правознавство

інститут, факультет, відділення Університетський коледж

(назва інституту, факультету, відділення)

Робоча програма Фізика для студентів
галузь знань 0101 Педагогічна освіта
0202 Мистецтво
0102 Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини
0201 Культура
0303 Журналістика та інформація
0304 Право

Спеціальність _____
5.01010101 Дошкільна освіта
5.01010601 Соціальна педагогіка
5.01020101 Фізичне виховання
5.02020501 Образотворче мистецтво
5.02020701 Дизайн
5.02010201 Бібліотечна справа
5.02010501 Діловодство
5.03030301 Видавнича справа і редагування
5.03040101 Правознавство

(шифр і назва спеціальності)

„28” серпня, 2014 року - 31 с.

Розробник: Кочетова Тамара Федорівна викладач-методист, викладач вищої категорії, Черняхівський Анатолій Іванович викладач-методист, викладач вищої категорії, Костенко Алла Миколаївна викладач вищої категорії.

Робоча програма затверджена на засіданні циклової комісії викладачів природничих дисциплін

Протокол від «28» серпня 2014 р. № 1

Голова циклової комісії _____

Глухенька Л.М.

Розподіл годин звірено з робочим навчальним планом, структура типова

Заступник директора

з навчальної роботи _____

(С.І. Дем'яненко)

Заступник директора

з навчально-методичної роботи _____

(З.Л. Гейхман)

Схвалено Методичною радою Університетського коледжу

Київського університету імені Бориса Грінченка

Протокол від «5» вересня 2014 року № 1

“ 05 ” 09 2014 року

Голова _____

(М.В. Братко)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	
Кількість кредитів	<u>Галузь знань:</u> 0101 Педагогічна освіта 0202 Мистецтво 0102 Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини 0201 Культура 0303 Журналістика та інформація 0304 Право	Нормативна (за вибором)	
Модулів		Рік підготовки: 1	
Змістових модулів	Спеціальність 5.01010101 Дошкільна освіта 5.01010601 Соціальна педагогіка 5.01020101 Фізичне виховання 5.02020501 Образотворче мистецтво 5.02020701 Дизайн 5.02010201 Бібліотечна справа 5.02010501 Діловодство 5.03030301 Видавнича справа і редагування 5.03040101 Правознавство	Семестр I	Семестр II
		Лекції I 30 год.	Лекції II 70 год.
		Лабораторні заняття 4 год.	Лабораторні заняття 14 год
		Самостійна робота 6 год.	Самостійна робота 16 год.
Загальна кількість годин 140год	Освітньо-кваліфікаційний рівень: <i>«молодший спеціаліст»</i>	Вид контролю : Семестрова контрольна робота	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних I семестр - 2 II семестр - 4		2год.	2год.

2. Мета і завдання навчальної дисципліни

Фізика є фундаментальною наукою, яка вивчає загальні закономірності перебігу природних явищ, закладає основи світорозуміння на різних рівнях пізнання природи і дає загальне обґрунтування природничо-наукової картини світу. Сучасна фізика, крім наукового, має важливе соціокультурне значення. Вона стала невід'ємною складовою культури високотехнологічного інформаційного суспільства. Фундаментальний характер фізичного знання як філософії науки і методології природознавства, теоретичної основи сучасної техніки і виробничих технологій визначає освітнє, світоглядне та виховне значення шкільного курсу фізики як навчального предмета.

Головна мета навчання фізики в Університетському коледжі полягає в розвитку особистості студентів засобами фізики як навчального предмета, зокрема завдяки формуванню в них фізичних знань, наукового світогляду і відповідного стилю мислення, екологічної культури, розвитку в них експериментальних умінь і дослідницьких навиків, творчих здібностей і схильності до креативного мислення. Відповідно до цього зміст фізичної освіти спрямовано на опанування студентами наукових фактів і фундаментальних ідей, усвідомлення ними суті понять і законів, принципів і теорій, які дають змогу пояснити перебіг фізичних явищ і процесів, з'ясувати їхні закономірності, характеризувати сучасну фізичну картину світу, зрозуміти наукові основи сучасного виробництва, техніки і технологій, оволодіти основними методами наукового пізнання і використати набуті знання в практичній діяльності. Його наскрізними змістовими лініями є категоріальні структури, що узгоджуються з загальними змістовими лініями освітньої галузі "Природознавство", а саме:

- речовина і поле;
- рух і взаємодії;
- закони і закономірності фізики;
- фізичні методи наукового пізнання;
- роль фізичних знань у житті людини і суспільному розвитку.

Завданнями курсу фізики є:

- сформуванню в студентів базові фізичні знання про явища природи, розкрити історичний шлях розвитку фізики, ознайомити їх з діяльністю та внеском відомих зарубіжних і вітчизняних фізиків;
- розкрити суть фундаментальних наукових фактів, основних понять і законів фізики, показати розвиток фундаментальних ідей і принципів фізики;
- сформуванню в студентів алгоритмічні прийоми розв'язування фізичних задач та евристичні способи пошуку розв'язку проблем;
- сформуванню і розвинути в студентів експериментальні уміння і дослідницькі навички, уміння описувати і систематизувати результати спостережень, планувати і проводити невеликі експериментальні дослідження, проводити вимірювання фізичних величин, робити узагальнення й висновки;
- розкрити роль фізичного знання в житті людини, суспільному виробництві й техніці, сутність наукового пізнання засобами фізики, сприяти розвитку інтересу студентів до фізики;
- спонукати студентів до критичного мислення, застосовувати набуті знання в практичній діяльності, для адекватного відображення природних явищ засобами фізики;
- сформуванню в них початкові уявлення про фізичну картину світу, на конкретних

прикладом показати прояви моральності щодо використання наукового знання в життєдіяльності людини і природокористуванні.

Засвоєння студентами системи фізичних знань та здатність застосовувати їх у процесі пізнання і в практичній діяльності є одним із головних завдань навчання фізики в коледжі. Ядро змісту фізичної освіти складають наукові факти і фундаментальні ідеї, методи фізичної науки, поняття і моделі, закони і теорії, покладені в основу побудови курсу фізики.

Студент повинен знати:

- фундаментальні основи фізичної теорії, зміст наукового факту (фундаментального досліду);
  - фізичні закони, сутність поняття фізичного закону;
  - сутність поняття фізичної величини;
  - найменування фізичних величин;
  - межі застосування теорії.

Студент повинен вміти (володіти):

- науково пояснювати фізичні явища;
- застосувати фізичні знання в професійній діяльності;
- алгоритмічними прийомами розв'язання задач;
- вивести найменування будь - якої фізичної величини.

У студентів мають бути сформовані такі предметні компетентності:

- соціально-особистісні компетенції – розуміння та сприйняття етичних норм поведінки відносно природи (принципи біоетики), екологічна грамотність, здатність учитися, креативність, здатність до системного мислення;
- загальнонаукові компетенції – розуміння причинно-наслідкових зв'язків, володіння математичним апаратом, базові знання сучасних інформаційних технологій, базові знання фундаментальних наук, в обсязі, необхідному для освоєння загально професійних дисциплін;
- інструментальні компетенції – здатність до письмової та усної комунікації рідною мовою, навички роботи з комп'ютером, дослідницькі навички, тощо;
- полікультурні компетенції - ознайомлення з геніальними творцями науки та техніки, які своїми знаменитими дослідженнями зробили великий внесок у наукову скарбницю людської думки, звертаючи увагу на досягнення вітчизняної науки і техніки;
- комунікативні компетенції - уміння студентів висловлювати власну точку зору, брати участь у дискусії;
- компетентність саморозвитку та самоосвіти:
  - вміння самостійно здобувати знання й використовувати при розв'язанні теоретичних, практичних та експериментальних завдань;
  - вміння планувати експеримент, готувати демонстрації, цікаві досліди, розв'язувати творчі задачі, конструювати прилади й установки, брати участь у роботі МАН, олімпіадах і конкурсах;
  - вміння спостерігати фізичні явища та процеси, описувати та пояснювати їх, вимірювати фізичні величини, розв'язувати якісні, прості експериментальні й розрахункові задачі, проводити під керівництвом викладача експериментальні дослідження.

Експериментальна складова навчання фізики реалізується через систему фізичного експерименту, який найефективніше реалізує діяльнісний підхід до навчання фізики.

Тому навчальний фізичний експеримент як органічна складова методичної системи навчання фізики забезпечує формування в студентів необхідних практичних умінь, дослідницьких навичок та особистісного досвіду експериментальної діяльності.

Однією з найважливіших ділянок роботи в системі навчання фізики є розв'язування фізичних задач. Задачі різних типів можна ефективно використовувати на всіх етапах засвоєння фізичного знання: для розвитку інтересу, творчих здібностей і мотивації студентів до навчання фізики, під час постановки проблеми, що потребує розв'язання, в процесі формування нових знань, вироблення практичних умінь, з метою повторення, закріплення, систематизації та узагальнення засвоєного матеріалу, контролю якості засвоєння навчального матеріалу чи діагностування навчальних досягнень студентів тощо. Важливо здійснювати відповідний добір фізичних задач, який би враховував пізнавальні можливості й нахили студентів, рівень їхньої готовності до такої діяльності, розвивав би їхні здібності відповідно до освітніх потреб.

3. ПРОГРАМА

Розділ 1. Історія фізики як науки

Тема 1. Зародження і розвиток фізики як науки.

Математика – мова фізики (4 год).

Зародження і розвиток фізики як науки. Роль фізичного знання в житті людини і суспільному розвитку. Методи наукового пізнання. Механіка як основа сучасних технологій.

Математика – мова фізики. Фізичні величини. Одиниці вимірювання фізичних величин. Міжнародна система одиниць (СІ). Утворення кратних та дільних одиниць. Стандартний вид числа.

Розділ 2. Механіка (24/30 год)

Тема 2. Кінематика (8 год)

Механічний Рух. Основана задача механіки та способи її розв'язання в кінематиці. Фізичне тіло і матеріальна точка. Система відліку. Рівномірний прямолінійний рух. Швидкість руху. Закон додавання швидкостей.

Прискорення. Рівноприскорений прямолінійний рух. Вільне падіння тіл. Прискорення вільного падіння.

Рівномірний рух тіла по колу. Період і частота обертання. Кутова та лінійна швидкості.

Лабораторна робота № 1. Визначення прискорення тіла у рівноприскореному русі.

Тема 3. Динаміка (10 год)

Причини руху. Інерціальна система відліку. Принцип відносності. Взаємодія тіл і прискорення. Маса.

II Закон Ньютона. Вимірювання сил. Додавання сил. III Закон Ньютона.

Гравітаційна взаємодія. Закон всесвітнього тяжіння. Сила тяжіння. Вага і невагомість.

Рух тіла під дією кількох сил. Рівновага тіл. Момент сили. Умова рівноваги тіла, що має вісь обертання.

Лабораторна робота № 2 Вимірювання сил.

Тема 4. Закони збереження (6 год)

Імпульс тіла. Закон збереження імпульсу.

Механічна енергія. Кінетична і потенціальна. Закон збереження енергії в механічних процесах.

Використання законів збереження для розв'язання задач.

Змістовий модуль 3. Молекулярна фізика і термодинаміка. (22/26 год.)

Тема 5. Властивості газів. Властивості рідин і твердих тіл. (18 год)

Основні положення МКТ та їх дослідне обґрунтування. Дослід Штерна. Броунівський рух. Взаємодії атомів і молекул речовин в різних аграрних станах.

Властивості газів. Ідеальний газ. Основне рівняння МКТ ідеального газу. Рівняння Менделєєва-Клапейрона. Ізопроцеси. Газові закони. Швидкість молекул ідеального газу.

Графіки ізопроцесів у газах. Розв'язання задач. .

Пароутворення і конденсація. Насичена і ненасичена пара. Кипіння. Залежність температури кипіння рідини від тиску. Вологість повітря та її вимірювання. Точка роси.

Використання властивостей рідин та газів для розв'язання задач. Задачі на вологість повітря.

Лабораторна робота № 3. Експериментальна перевірка закону Бойля-Маріотта. Властивості рідин. Поверхневий натяг. Змочування. Капілярні явища.

Лабораторна робота № 4. Визначення відносної вологості повітря.

Особливості будови та властивості твердих тіл. Кристалічні та аморфні тіла.

Тема 6. Основи термодинаміки. (4 год.)

Застосування першого Закону термодинаміки до ізопроцесів. Рівняння теплового балансу для найпростіших теплових процесів. Адіабатний процес. Необоротність теплових та інших процесів.

Семестрова контрольна робота.

II семестр

Змістовий модуль 4. Електродинаміка (26/28 год.)

Тема 7. Електричне поле (6 год.)

Електризація. Закон Кулона. Діелектрична проникність середовища.

Електричне поле. Напруженість електричного поля. Провідники і діелектрики в електричному полі. Дія електричного поля на живі організми.

Електроємність. Конденсатори. Види конденсаторів та використання їх у техніці. Енергія електричного поля.

Тема 8. Закони постійного струму (4 год.)

Постійний електричний струм. Електричне коло. Джерела і споживачі електричного струму. Заходи техніки безпеки під час роботи з електричними пристроями. Робота і потужність струму. ЕРС джерела. Закон Ома для повного кола.

Лабораторна робота № 5 Визначення ЕРС та внутрішнього опору джерела.

Тема 9. Електричний струм у різних середовищах. (4 год.)

Електричний струм у рідинах, газах і вакуумі. Плазма. Вакуумні прилади.

Електропровідність провідників, діелектриків, напівпровідників. Власна та домішкова провідності напівпровідників. Напівпровідниковий діод.

Напівпровідникові прилади та їх застосування.

Тема 10. Магнітне поле. (6 год.)

Електрична і магнітна взаємодія. Взаємодія провідників зі струмом. Магнітне поле. Індукція магнітного поля. Потік магнітної індукції.

Дія магнітного поля на провідник зі струмом. Сила Ампера.

Сила Лоренца. Магнітний запис інформації. Магнітне поле Землі. Вплив природних та штучних магнітних полів на живі організми.

Тема 11. Електромагнітна індукція. (6 год.)

Явища магнітної індукції. Закон електромагнітної індукції. Правило Ленца. Індуктивність. Енергія магнітного поля струму. Розв'язання задач.

Лабораторна робота № 6. Вивчення явища електромагнітної індукції.

Змістовий модуль 5. Коливання і хвилі. (16/20 год.)

Тема 12. Механічні коливання і хвилі. (10 год.)

Коливальний рух. Вільні коливання. Період. Частота. Гармонічні коливання. Рівняння гармонічних коливань.

Математичний маятник. Формули періоду коливань математичного маятника. Вимушені коливання. Резонанс. Автоколивальні системи.

Поширення механічних коливань у пружних середовищах. Поперечні та поздовжні хвилі. Довжина хвилі.

Використання рівнянь гармонічних коливань для розв'язання задач.

Лабораторна робота № 7 Визначення прискорення вільного падіння за допомогою математичного маятника.

Тема 13. Електромагнітні коливання і хвилі. (6 год.)

Коливальний контур. Виникнення електромагнітних коливань у коливальному контурі. Гармонічні електромагнітні коливання.

Частота власних коливань. Резонанс. Досліди Г.Герца. Відкриття радіо О.С.Поповим.

Швидкість поширення. Довжина і частота електромагнітної хвилі. Електромагнітні хвилі у природі і техніці.

С.О. Принцип дії радіотелефонного зв'язку. Супутникове телебачення. Стільниковий зв'язок.

Змістовий модуль 6. Оптика та основи теорії відносності. (18/22 год.)

Тема 14. Хвильова оптика. (10 год.)

Розвиток уявлень про природу світла. Поширення світла в різних середовищах. Відбивання світла. Заломлення світла. Закони заломлення.

Зображення предметів у плоскому дзеркалі. Використання пл. дзеркал.

Лабораторна робота № 8 Визначення показника заломлення світла.

С.О. Визначення швидкості світла. Астрономічний метод.

Дисперсія світла. Спектроскоп. Шкала електромагнітних хвиль.

Лабораторна робота № 9 Визначення довжини світлової хвилі за допомогою дифракційної решітки.

Тема 15. Елементи квантової фізики. (4 год.)

Квантові властивості світла. Гіпотеза М.Планка. Світлові кванти.

Рівняння фотоефекта. Застосування фотоефекта. Люмінесценція. Квантові генератори та їх застосування.

Тема 16. Основи теорії відносності (2 год.)

Основні положення спеціальної теорії відносності (СТВ). Швидкість світла у вакуумі. Відносність одночасності подій. Закон взаємозв'язку маси та енергії.

Взаємозв'язок класичної та релятивістської механіки.

Семестрова контрольна робота.

Змістовий модуль 7. Атомна і ядерна фізика. (8/10 год.) Тема 17. Ядерна модель атома Енергія зв'язу атомних ядер.

Ядерна модель атома. Квантові постулати Бора. Поглинання та випромінювання енергії атомом. Спектральний аналіз та його застосування Склад атома. Радіоактивність випромінювання.

Енергія зв'язку атомних ядер. Дефект маси.

Чорнобильська катастрофа та її наслідки.

С.О. Поглинена доза випромінювання та її біологічна дія. Захист від опромінення. Дозиметрія.

С.О. Проблеми розвитку ядерної енергетики в Україні.

4. Структура навчальної дисципліни «Фізика»

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	Усього	у тому числі				
Лекції		Практ.	Лаб	С.р	Мод.контр	
1	2	3	4	5	6	7
Тема 1.Зародження і розвиток фізики як науки. Математика – мова фізики.	4	4				
Змістовний модуль 1. Механіка						
Тема 2. Кінематика	8	6		2		
Тема 3. Динаміка	14	8		2	4	
Тема.4 Закони збереження	8	6			2	
Разом за розділом 1.	30	20		4	6	
Змістовний модуль 2.Молекулярна фізика і термодинаміка						
Тема 5. Властивості газів, рідин і твердих тіл.	6	4				2
І семестр Всього годин	40	28		4	6	2
	14	6		4	2	
Тема 6. Основи термодинаміки.	6	4			2	
Разом за розділом 2.	26	18		4	4	
Змістовний модуль 3. Електродинаміка.						
Тема 7. Електричне поле.	6	6				
Тема 8.Закони постійного струму.	4	2		2		
Тема 9.Струм у різних середовищах.	4	4				
Тема 10. Магнітне поле.	6	6				
Тема 11.Електромагнітна індукція.	6	4		2		
Разом за розділом 3.	26	22		4		

Змістовний модуль 4. Коливання і хвилі.						
Тема 12. Механічні коливання і хвилі.	12	8		2	2	
Тема 13. Електромагніт коливання і хвилі.	8	6			2	
Разом за розділом 4.	20	14		2	4	
Змістовний модуль 5. Оптика та основи теорії відносності.						
Тема 14. Хвильова оптика.	12	6		4	2	
Тема 15. Елементи квантової фізики.	4	4				
Тема 16. Основи теорії відносності.	2	2				
Разом за розділом 5.	18	12		4	2	
Семестрова контрольна робота.	2					2
Змістовний модуль 6. Атомна і ядерна фізика.						
Тема 17. Будова атома. Ядерні реакції. Атомна енергія.	12	6			6	
Разом за розділом 6.	12	6			6	
II семестр Всього годин	100	70		14	16	2
Разом за рік	140	96		18	22	4

5. Теми лабораторних робіт

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема: Визначення прискорення тіла під час рівноприскореного руху.	2
2	Тема: Вимірювання жорсткості пружини.	2
3	Тема: Дослідне підтвердження закону Бойля-Маріотта.	2
4	Тема: Визначення відносної вологості повітря.	2
5	Тема: Визначення ЕРС та внутрішнього опору джерела.	2
6	Тема: Вивчення явища електромагнітної індукції.	2
7	Тема: Вимірювання прискорення вільного падіння тіла за допомогою маятника.	2
8	Тема: Визначення показника заломлення скла.	2
9	Тема: Вимірювання довжини світлової хвилі за допомогою дифракційної решітки.	2
	Разом	18

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 3. Динаміка	4
2	Тема 4. Закони збереження	2
3.	Тема 5. Властивості газів. Властивості рідин і твердих тіл.	4
4.	Тема 9. Струм у різних середовищах.	2
5.	Тема 12. Механічні коливання і хвилі.	2
6.	Тема 13. Електромагнітні коливання і хвилі.	2
7.	Тема 14. Хвильова оптика.	2
8.	Тема 17. Ядерна модель атома Енергія зв'язку атомних ядер.	4
	Разом	22

7. Методи навчання

1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності:

1). За джерелом інформації:

- *Словесні*: лекція (традиційна, проблемна) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (*Power Point* - презентація), семінари, пояснення, розповідь, бесіда.

- *Наочні*: спостереження, ілюстрація, демонстрація.

- *Практичні*: вправи, лабораторні роботи.

2). За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: *індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні*.

3). За ступенем складності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4). За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з книгою; виконання індивідуальних навчальних проектів.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

1). Методи стимулювання інтересу до навчання: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуації зацікавленості (метод цікавих аналогій).

8. Методи контролю

Навчальні досягнення студентів із дисципліни «Фізика» оцінюються за 12-ти бальною шкалою. Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально-методичної карти, де зазначено види і терміни контролю.

У процесі оцінювання навчальних досягнень молодших спеціалістів з фізики застосовуються такі методи:

Методи усного контролю: індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда.

Методи письмового контролю: письмове тестування, тематичний облік знань, семестрова контрольна робота.

Методи комп'ютерного контролю: тестові програми.

Методи практичного контролю: дослід, лабораторна робота, спостереження.

Методи самоконтролю: уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

Об'єкти контролю оцінювання.

Об'єктами оцінювання знань є знання та вміння студентів. Під час оцінювання враховуються знання студентів про:

- *фізичні явища*: ознаки явища, за якими воно відбувається, зв'язок явища з іншими явищами, його пояснення на основі наукової теорії, приклади врахування та використання;

- *фізичні досліди*: мета дослід, його схема, умови, за наявності яких здійснюється дослід, перебіг і результати дослід;

- *фізичні поняття* (у тому числі фізичні величини): явища або властивості, що характеризуються цим поняттям (величиною), формули, що з'єднують цю величину з іншими, одиниці фізичної величини, способи її вимірювання;
- *закони*: формулювання та математичний вираз закону; досліді, що підтверджують його справедливість, приклади врахування і застосування його на практиці, межі застосування, умови застосування;
- *фізичні теорії*: дослідне обґрунтування теорії, основні положення, закони і принципи цієї теорії, основні наслідки; практичні застосування, межі застосування цієї теорії;
- *прилади, механізми і машини, технології, призначення* принцип дії та схема будови; застосування і правила користування, переваги та недоліки.

Критерії оцінювання рівня володіння теоретичними знаннями.

Зміст контролю повинен відповідати змісту навчання в конкретному типі (профілі) навчального закладу. Засоби контролю мають відповідати загальній спрямованості навчання фізики у навчальному закладі в умовах диференціації змісту (рівень загальнокультурної орієнтації, рівень прикладний, рівень підвищений). При цьому враховуються:

- обсяг відтвореної інформації та її співвідношення з обсягом одержаної студентом інформації (її повнота)
- обсяг інформації, здобутої студентом, та її доцільність;
- частота використання допомоги викладача;
- кількість помилок і недоліків у відповіді.

Помилка свідчить про те, що студент не оволодів основними знаннями і вміннями та їх застосуванням. Якщо одна й та сама помилка (недолік) неодноразово трапляється у відповіді, то вона трактується як одна помилка (недолік).

Недолік свідчить про недостатньо міцне засвоєння (відсутність) основних знань та вмінь. Які відповідно до програми не вважаються основними. Недоліком вважається помилка. Допущена в одних випадках і не допущена в інших, таких самих випадках.

Закреслення та виправлення у письмових роботах свідчать про пошук правильного рішення і не вважаються недоліком.

Характеристика рівнів навчальних досягнень студентів з фізики.

I. Початковий рівень: відповідь студента при відтворенні навчального матеріалу елементарна, зумовлена нечіткими уявленнями про предмети і явища, рівень самостійності низький.

II. Середній рівень: знання не повні, поверхові, студент відтворює основний навчальний матеріал, але не достатньо осмислено, здатний виконувати завдання за зразком.

III. Достатній рівень: студент знає істотні ознаки понять, явищ, закономірностей, зв'язки між ними, самостійно застосовує знання у стандартних ситуаціях, уміє аналізувати, робити висновки, виправляти допущені помилки. Відповідь студента повна, логічна, обґрунтована; розуміння пов'язане з одиничними образами, не узагальнене.

IV. Високий рівень: студент має глибокі, міцні, узагальнені знання про предмети, явища, поняття, теорії, їх суттєві ознаки та зв'язок останніх з іншими поняттями; здатний використовувати знання як у стандартних, так і в нестандартних ситуаціях.

Рівні навчальних досягнень	Бали	<i>Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів</i>
I. Початковий	1	Студент володіє навчальним матеріалом на рівні розпізнавання явищ природи, за допомогою викладача відповідає на запитання, що потребують відповіді «так» чи «ні»
	2	Студент описує природні явища на основі свого попереднього досвіду, за допомогою викладача відповідає на запитання, що потребують однослівної відповіді
	3	Студент за допомогою викладача описує явища або його частини у зв'язаному вигляді без пояснень відповідних причин, називає фізичні явища, розрізняє буквені позначення окремих фізичних величин
II. Середній	4	Студент за допомогою викладача описує явища, без пояснень наводить приклади, що ґрунтуються на його власних спостереженнях чи матеріалі підручника, розповідях викладача тощо
	5	Студент описує явища, відтворює значну частину навчального матеріалу, знає одиниці вимірювання окремих фізичних величин і формул з теми, що вивчається
	6	Студент може зі сторонньою допомогою пояснювати явища, виправляти допущені неточності (власні, інших студентів), виявляє елементарні знання основних положень (законів, понять, формул)
III. Достатній	7	Студент може пояснювати явища, виправляти допущені неточності, виявляє знання і розуміння основних положень (законів, понять, формул, теорій)
	8	Студент уміє пояснювати явища, аналізувати, узагальнювати знання, систематизувати їх, зі сторонньою допомогою (викладача, одногрупників, тощо)
	9	Студент вільно володіє вивченим матеріалом у стандартних ситуаціях, наводить приклади його

		практичного застосування та аргументи на підтвердження власних думок
IV. Високий	10	Студент вільно володіє вивченим матеріалом, уміло використовує наукову термінологію, вміє опрацьовувати наукову інформацію: знаходити нові факти, явища, ідеї, самостійно використовувати їх відповідно до поставленої мети
	11	Студент на високому рівні опанував програмовий матеріал, самостійно, у межах чинної програми, оцінює різноманітні явища, факти, теорії, використовує здобуті знання і вміння в нестандартних ситуаціях, поглиблює набуті знання
	12	Студент вільно володіє програмовим матеріалом, виявляє здібності до прийняття рішень, уміє аналізувати природні явища і робить відповідні висновки й узагальнення, уміє знаходити й аналізувати додаткову інформацію

9. Методичне забезпечення

- опорні конспекти лекцій;
- навчальні посібники;
- робоча навчальна програма;
- збірка тестових і контрольних завдань для тематичного оцінювання навчальних досягнень студентів;
- електронна бібліотека медіа файлів;
- засоби підсумкового контролю (комплект друкованих завдань для підсумкового контролю).

10. Рекомендована література

ОСНОВНА:

1. Гончаренко С.У. Фізика: Підруч. для 9 кл. серед. загальноосв. шк.- К.: Освіта, 2002.
2. Гончаренко С.У. Фізика: Підруч. для 10 кл. серед. загальноосв. шк.- К.: Освіта, 2002. – 319 с.
3. Гончаренко С.У. Фізика: Підруч. для 11 кл. серед. загальноосв. шк.- К.: Освіта, 2002
4. Коршак Є.В., Ляшенко О.І., Савченко В.Ф. Фізика 10 кл.: Підруч. для загальноосвіт. навч. закл. – К.: Ірпінь: ВТФ «Перун», 2002. – 296с.
5. Ляшенко О.І., Коршак Є.В., Савченко В.Ф. Фізика 11 кл.: Підруч. для загальноосвіт. навч. закл.- Вид. «Генеза», 2011 р.
6. Гендештейн Л.Е., Євлахова О.М., Бондаренко М.В. Фізика 10, Підруч. для загальноосвіт. навч. закл. Вид. «Гімназія» 2010 р.
7. Гендештейн Л.Е., Євлахова О.М., Бондаренко М.В. Фізика 11, Підруч. для загальноосвіт. навч. закл. Вид. «Гімназія» 2011 р.
8. Сиротюк В.Д., Баштовий В.І., Фізика -10 Підруч. для загальноосвіт. навч. закл. Вид. «СИЦІЯ» 2010 р.
9. Сиротюк В.Д., Баштовий В.І., Фізика -11 Підруч. для загальноосвіт. навч. закл. Вид. «СИЦІЯ» 2011 р.
10. Засекіна Т.М., Головка М.В., 10 кл Підруч. для загальноосвіт. навч. закл. Вид. «Педагогічна Думка» 2010 р.
11. Засекіна Т.М., Засекін Д. 11 кл Підруч. для загальноосвіт. навч. закл. Вид. «СИЦІЯ» 2011 р.
12. Бар'яхтар В.Г., Боженова Ф.Я., 10 кл Підруч. для загальноосвіт. навч. закл. Вид. «Ранок» 2010 р.
13. Бар'яхтар В.Г., Боженова Ф.Я., Кірюхін М.М., Кірюхіна О.О., 11 кл Підруч. для загальноосвіт. навч. закл. Вид. «Ранок» 2011 р.
14. Коршак Є.В., Ляшенко О.І., Савченко В.Ф. Фізика 11 кл.: Підруч. для загальноосвіт. навч. закл.- Вид. «Генеза», 2011 р.

ДОДАТКОВА:

1. Жданов Л.С., Жданов Г.Л. Фізика. Підручник для середніх спеціальних навчальних закладів. – К.: Высшая школа, 1983.
2. Гельфгат І.М. та ін. Збірник різнорівневих завдань для державної підсумкової атестації з фізики. – Харків: Гімназія, 2003. – 80с.
3. Гудзь В.В. та ін. Фізика: Посібник для підготовки та проведення тематичного оцінювання навчальних досягнень. 10 кл. – Тернопіль: Мандрівець, 2002. – 64 с.
4. Кирик Л.А. Фізика – 10. Різнорівневі самостійні та контрольні роботи. Харків: «Гімназія», 2002. – 192 с.
5. Орлянський О.Ю. Фізика. Готуємось до тестування: Зб. Задач для абітурієнтів /О.Ю. Орлянський, Р.С. Тутік. – Д.: Вид-во Дніпропетр. нац. ун-ту, 2006. – 232с.

11. Інформаційні ресурси

1. www.fizika.ru
2. bestpfusik.blogspot.com
3. gutpfusik.blogspot.com
4. www.physics.ru
5. class-fizika.narod.ru
6. Вікіпедія